

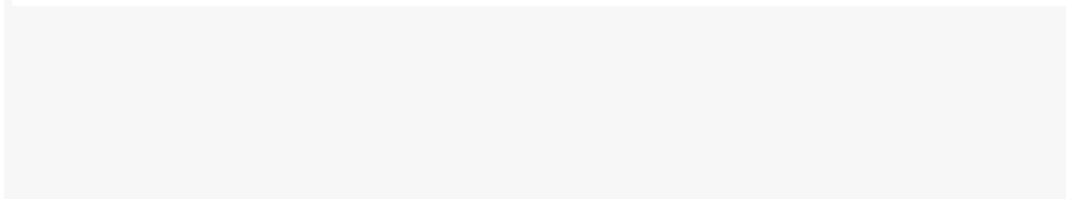
*Lịch sử phát triển của áo
dài Việt Nam*

Áo dài là biểu tượng của phụ nữ Việt Nam - duyên dáng và đằm thắm không thể trộn lẫn. Khi áo dài Việt Nam xuất hiện ở bất cứ nơi đâu trên thế giới này thì sự chú ý trở nên náo nhiệt và tung bừng... Chưa có ai khẳng định được áo dài Việt Nam xuất hiện từ bao giờ và như thế nào, nhưng trải qua năm tháng, áo dài đã dần trở thành một thứ trang phục đặc biệt của riêng người Việt. Có thể điểm qua một số thời kỳ được coi là “dấu ấn” trong quá trình hình thành và phát triển của chiếc áo dài.

Ngược dòng thời gian tìm về cội nguồn, hình ảnh chiếc áo dài Việt với hai tà áo thướt tha trong gió đã được tìm thấy qua các hình khắc trên mặt trống đồng và hiện vật Đông Sơn cách ngày nay hàng nghìn năm

D

Trang phục Việt cổ thể hiện trên kiếm đồng Đông Sơn. .

Thế kỷ XVII – XVIII

Có giả thuyết cho rằng áo dài Việt Nam xuất xứ từ phương Bắc do năm 1744, Chúa Nguyễn Phúc Khoát ở Đàng Trong, khi xưng Vương đã yêu cầu thay đổi trang phục Việt Nam trên cơ sở kiểu áo Trung Hoa. Bộ quần áo có nút thay thế cho váy và áo xẻ ngực thắt dây. Nhưng áo dài là loại trang phục riêng của người Việt vì những khi lễ lạt, người xưa phải khoác ra ngoài áo dài một cái áo lể, thí dụ như áo tấc áo dẫu, áo tràng ngoài dân gian; hoặc áo bào, áo mệnh phụ trong triều.

Trong khi đó, từ đầu đến cuối quyển sách Trung Quốc Phục Trang Sử nổi tiếng, viết và minh họa về y phục Trung Hoa đời Xuân Thu cho đến những năm đầu Dân Quốc (1920), không thấy đề cập gì đến bì bào (áo mặc sát vào da). Loại bì bào độc nhất ở Trung Quốc, thường gọi là áo sườn xám, có nghĩa là áo dài, chỉ xuất hiện từ Trùng Khánh và Thượng Hải trong thập niên 1930.

Với bối cảnh lịch sử đầu thế kỷ 17, trang phục áo dài tứ thân chịu ảnh hưởng bởi nhiều quan niệm phong kiến đương thời. Điều này thể hiện qua kiểu dáng áo rộng, màu sắc đơn giản, các họa tiết trang trí trên áo hầu như không có, hơn nữa, áo dài tứ thân còn phần nào thể hiện vai trò thứ yếu của người phụ nữ trong xã hội phong kiến thời bấy giờ. Áo dài tứ thân

được sử dụng khá nhiều ở nông thôn miền Bắc cho đến những năm đầu thập niên 1930.

Tượng Ngọc Nữ thế kỷ 17

Khoảng giữa thế kỷ 17-19, áo dài ngũ thân được những người phụ nữ quyền quý ở thành thị miền Bắc và miền Nam mặc. Áo dài ngũ thân thể hiện sự giàu sang cũng như địa vị xã hội của người phụ nữ, và cũng là biểu tượng của ngũ hành: Kim, Mộc, thủy, Hỏa, Thổ. So với áo dài tứ thân, áo dài ngũ thân đã có nhiều khác biệt về chất liệu vải, màu sắc cũng như các họa tiết trên áo. Tuy nhiên, về kiểu dáng, áo dài ngũ thân vẫn giữ nguyên kiểu áo rộng, che phủ hình thể của người mặc.

Thế kỉ XIX-XX

Năm 1819, cách ăn mặc của người dân vẫn giống như từ hơn hai thế kỷ trước đó với quần lụa đen và áo may sát người dài đến mắt cá chân. Cho đến đầu thế kỷ 20, phần đông áo dài phụ nữ thành thị đều may theo thể năm thân, hay năm tà. Mỗi thân áo trước và sau đều có hai tà khâu lại với nhau dọc theo

sống áo. Thêm vào đó là tà thứ năm ở bên phải, trong thân trước. Tay áo may nối phía dưới khuỷu tay vì các loại vải ngày xưa chỉ dệt được rộng nhất là 40cm. Cổ, tay và thân trên áo thường ôm sát người, rồi tà áo may rộng ra từ sườn đến gấu và không chít eo. Gấu áo may võng, vạt rất rộng, trung bình là 80cm. Cổ áo chỉ cao khoảng 2 - 3cm.

Taille

